

ממג:

ר"ז

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

רעז"י

מסורת הש"ס

א] מ"י פ"ט מהל' זכיה
ומתנה הל' יח טו"ש"ע
חו"מ ס' רנ סעי' יב:]
גמ' ב מ"י פ"ב מהלכות
נדרים הלכה יז סמג
גליון רמב טו"ש"ע ח"מ
סימן רעג סעיף ט:

תוספות

ואי אמרת עד דאתי
לרשות זוכה מה
לי נדרו קודם להפקירו
מה לי הפקירו קודם
לנדרו. כללהו לימסר דהא
בצטטותיה קיימי: אין דעתו
לאסור מה שחפסיר. הלכך
היו הפקירו קודם לנדרו
מכיו: מתיב רבא מקצתה
לראשון וכולה לשני.
פירוש הממלק נכסיו:

[illegible]

כלל הנוהר אין דעמו על מה שפקיר. אין הכי נמי דמאי הדר ביה דליליה הוי ואי הוה אסר ליה לאותו דבר שפקיר צפירות חייל נדרו אלא הכא היינו טעמא משום דכל האוסר נכסיו סתם אין דעמו על מה ששפקיר: הכי גרסינן מסיב רבא מקטן לראשון וכוון לשני שני זכה אלההשעבד בראשון. ובריימא היא בתוספתא דבבא בתרא^א והכי פירושו מי שיש לו שני עצדים ונמי מקנת נכסיו לראשון ואח"כ נתן לשני לא קנה ראשון דלנמא בגופיה שייך וכיון שצטמו לא קנה נכסים נמי לא קנה דעבדא דקני נכסי הוא אכל שני זכה צטמו ונכסים זכה נמי להשטעבד בראשון דלגביה ליכא שייורא. ואי אמרת דאין דעמו על מה ששפקיר ה"נ אין דעמו על מה שנתן כזר: אלא אמר רבא טעמא דמי יוס משום אפילו צים חורון אמר. ומדינתא דהאי ספילא לר' יוסי שרי דמי אפקריה נפקא

גליה מרשומיה אלל דכיון דלגן סהדי ללא אפקריה אלל כדי שיזכה
 ומונודר אי שריין ליה אחי למשירי אפי' היכא דלזמן בפירוש וכמעשה
 דביצת חורון דתמן בפרקין דלקמן [ומה] ואינן לפניך אלל כדי שיצא אבא
 ויאלכל עמנו ומש"ה דוקא דנדרו קודם להפקרו אסור דליכא למגורו
 הפקרו קודם דלגדור שרי' **טובא המפקיר את שדו כל ג' ימים**
ויכול לחזור בו רחמי' שמועו וזו שלל ונבחרה יפה דבדרי הרשעושים
 ל"ל לפי עניות דעתו. וכך נראה לי בפירושה כל שלשה ימים יכול לחזור
 וכו' מכאן ואילך אין יכול לחזור בו מדקא מפליג בסיפא דאם אמר תהא
 ששדה זו מופקרת ליום אחד וכו' בין זכה ללא זכה דקמי' שעד שלא
 יכול לחזור בו ומשונה אין יכול לחזור בו ובידא לא מפליג
 אלא תולה חזרה בקדוש ג' ולאחר ג' ש"ם הכי קמי' כל ג' ימים
 יכול לחזור בו מהפקירו ואפילו וזה אחר קודם חזרתו כל ג' ימים
 ומפרש טעמא לקמן [ומה] דמפקרין והדרין כדון דמשום ההפקר פטור
 ממן המעשה היו הרמאין מפקירין שדומיהן כיון להפטר והיה דעתן
 שצדעת הפקירן שיחזרו בהן ויזכו בהן ונמצא שלא היה הפקירן אלא
 להעמרמה בלצד ולפיכך הוצרכו לומר שאם יזכו בהם לא יהיו חוזרים
 והפקר והוצרכו גם כן לומר שאפילו יזכה בו אחר לא יקנה ויהא
 ממופקיר יכול לחזור בו חו' ג' ואע"פ דלגבי אחר ליכא למיחש לרמאין
 לא לא הא לא קיימא הא שאם יראו הרמאין שכשזכרה בו
 אחר קנה לא יעשמו לגבי חכמים שהם לא יקנו דלימור כי היכי
 דלאחר אלן נמי מהפקדו וזינן ועוד שכיין שדומיהן הרמאין
 אינו מוצרכו שרי' הפקיר דליכא למיחש לרמאין
 דאפי' וזה בו אחר יכול מפקיר לחזור בו שעדיין לא נט
 ממשו דלאחר שלשה מו ליכא למיחש לרמאין ש

וְהָיָה יְנִיחָא דַּעְמוּ עַל מַה דְּהִסְפִּיקוּ. כִּךְ פֿר"ט. יוֹם סְפִירָה דְּרַגְמֵי מִקְלָמוּ מִקְלָמוּ לֹאן לֹא קִנְיָא דִּיחָא בְּחֻסְפָּאסָא גִבִּי עֲבִידִים דְּכֻכֵּל לִנְלֹאקוּן מִקְלָמָה כְּכֻכֵּי וְעֵינֵי כְּתֹב כַּל כְּכֻכֵּי [נִרְאָלִין] לֹא אִיזָה יוֹקָה עֲנִיחָא דִּהָא לֹא שִׁירִי לֵבָן מִשְׁמַעֲדָא אִין בְּרִנְלֹאקוּן אֲלֵמָה דַּעְמוּ יִנְיֹן שְׁלֵמִי אִין מַה שְׁמִינִי דִּיחָא שִׁירִי וְהוּא עֲנִיחָא מִלִּי לִנְלֹאקוּן וְהִשְׁתָּא אִין לֵלוֹס אֲמֵר ע"כ דַּעְמוּ אִתָּה שְׁלֵמָה דְּכִבֵּר רַבָּא מִשְׁמַעֲדָא מִשְׁמַעֲדָא בִּיחָדִי חֲרוּדִין. שְׁלֵמִי דְּהִסְפִּיקוּ לִקְלֹמִי (דִּת קמ). וְאִסְקִיר מִשְׁמַעֲדָא אֲלֵמָה דִּיחָא הִתָּה הִתָּה עֲנִי אִין גְּרֵמָה הִפְקָר עֲשׂוּמָה אֲלֵמָה דִּיחָא הִפְקָר אִין מִלְּמִינֵי שְׂמִיכָה בִּי הַתּוֹרָה: יִמִּי! יִבּוֹל לִחְרוּב ג' וְיִמִּי בְּנַעֲשֵׁר הֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ אִם אִין מִתְחַלֵּל לִדְבַר דְּהִסְפִּיקוּ יוֹרֵי יִמִּי דִּיחָא הוּא הִפְקָר עֲשׂוּמָה מִשּׁוֹל לְחִסְרוֹ עַד דְּיוֹעַ לְבָל וְיוֹעִינִי כַּל הֶעֱלֹם דְּרוֹה אֲדִיקוֹר עֲטֵל וְלִפְתִּי כַּל ג' יִמִּי! אִין לִחְרוּב בִּי דִּיחָא בִּי אִין זֶמֶר כִּי הוּא בִּינִי זֶמֶר וְאִין חֶלֶם וְיִמִּי! חִיִּי בְּנַעֲשֵׁר וְהִפְקָרִים הִמְדִּיקוּ יוֹדֵי יִמִּי כְּדִמְסִיקוּ וְעַד שְׁלֵמָה אִין לִחוּס שְׁמִי יִמְרוּ בְּנַעֲשֵׁר וְקִינִים אֲמֵר לֵאלֹהִים שְׁלֵמָה לֹא גִירוּ דִּמְחָל וְחֵלְץ דִּיחָא הִפְקָר וּמִעֵיץ הִפְקָר אֲלֵמָה אִין זֶמֶר וְלִבְנֵי דְּמִתְחַלֵּל הַמִּדְוֶה מוֹתֵר מִיחָא כְּשִׁפְסִיקִי דִּהֶם כְּמוֹ אֲשֵׁרִי דְּיוֹעַ הִפְקָר כִּן אֲשֵׁרִי דְּיוֹעַ שְׁמִדְיוֹרֵי יוֹרִין מִשּׁוֹל דְּיוֹעַ הִפְקָר לִפְתִּי שְׁלֵמָה אִין מִיחָא אֲדִיקוֹר הֶעֱטֵל בִּיחָא בְּנַעֲשֵׁר וְיִבֹלָה לִימִירָה דְּרוֹם דִּיחָא בִּיחָדִי עַל מַה דְּהִסְפִּיקוּ בְּנַעֲשֵׁר דִּיחָא יוֹקָה:

דקמי וזה בה בין הוא בין ארץ אין יכול לחזור בו וקאי נמי אהספקי ליום אחד אלמא אס
תקע וטענא קאי אי נמי אהספקי אלא זמן מקט מחמשים שבל יתא פטור מי המשער אם וזה
מקט משער תרמוז דרש אלע נעולא אהספקי לגמרי: **מבוא ואיך אינו יכול לחזור בו** עד
שגרילין להספיק פירומיהן ולחזור וזכותו כד פסטרין מי המשער לכך מקט מחמשים
שם קאמן אליבא דר' יוסי וס' רבנן נמי אית להו כן תקנתא וזי קאשיך נך לפי מ"מ שפירמיה
נך יקטין נז מלך חזקא אלע אס היה יכול

אצל אס היה הפקידו קודם לנדרו מוטר. דמסתמא כי מדיד אינש על מה דלית ליה ברשותיה הוא דלדרייה ולא על מה שכבר הפקידו ואלדכני מוטר. ואי אמרת טעמא דרבי יוסי משום דלא הוי הפקד עד דלמאי לרשות זוכה מה לי נדרו קודם כו' הא כי נדר האי אכתי לא זכה ביה שום אדם ואמאי מוטר: היינו טעמא דרבי דכל המדיד אין דעסו על מה שפקיד. אלא על מה שעדיין ברשותו ואלדכני מוטר: **מסיב רבא כו' מקלמן לראשון וכוון לשני.** ש"מ שכתב מקלמן נכסיו לאחד והשאר כוון כתב לשני: **ראשון קנה שני לא קנה.** ואם עמד חוור בשני ואינו חוור בראשון לפי שכתבת לראשון שיר לעצמו מה שנתן אחר כך לשני ומן השני חוור דלא שיר כלום ומש"ה לא קנה. ואי אמרת לא הוי ממנה עד דמטי ואז מקבל אמאי קנה ראשון טפי משני הא כיון דלא אחי לידיה

גלה הוא שלו וכי היכי דשל שני הוא שיעור לראשון איכא למימר נמי בשל ראשון הוא שיעור לשני הואיל ובשרותו של נומן הו' אחי' כל זמן דללא אחי' לדידי דהאי אלא מדקנה ראשון ש"מ לימא להא דר' יוחנן דאמר לא זכי מקבל עד דלמאי לדידי: **אלא אחר רבא**. לעולם אקסב רבי יוסי דמן המורה הוא ^(א) מתנה לאלתר אע"ג דלא אחי' וזכר והואיל ומשמע הפקירו הוא הפקר ויחסי טעמא אחי' דלפך רבא במתנה: **היינו טעמא דרבי יוסי**. דלא דמר דלילוי הפקר: **משום מתנה ביה חורון**. כדתנן בפרקין לקמן (דף תמ.) דמוכח מילתא דלא נתנה לחברו אלא בשביל שיצא אצוי ויאכל אחריו נמי אי אמרינן הוא הפקר כיון דלין שם אחר מיחוי דבשביל אחריו נמי אי אמרינן דומיא דבית חורון הלכך ^(ב) אוקמינן דלא הוא הפקר עד דלמי לרשות זכר. ואית דמפשי אלא לרשות זכר ואלא אחר רבא לעולם לר' יוסי מאורייתא לא הוא הפקר עד דלמי לרשות זכר ולא דמי למתנה ומדרבנן הוא דהוי הפקר אע"ג דלא אחי' לרשות זכר לקמן כדי שלא תשתבח מורת הפקר והכא במתני' כו': **ההמפקיר אם שפדו כל ג' ימים הראשונים יכול לחזור בו**. זין אמרינן דאין רצוני שיהא דמור זו ובין זכר זו איהו בנותן ג' ימים ואם הפקר לא חילי ביה ולא פקע ליה מעשר דהפקר פטור מן המעשר דקדאמרינן (שבת דף סח.) ושומר פרט להפקר: **מאן ואילך אינו יכול לחזור בו**. ופטור מן המעשר כל מאן דזכי ביה:

לא מדעתייהו מפקרי אלא להערמה בלזד ולא הוי הפקר ולפיכך הפקידו מכאן ואילך אין יכול לחזור בו ואפי' לא זכה בו אדם לא שטענשה ההפקר ברמאות אין הצעלים מאחרין לזכות בו יותר מגו'.

והיה מתנת סכית מרע כבולה ואם עמד חור ומדקנה לראשון אלמנה חשבינן ליה כנתנן דמטו
דעמו ליתן למי דלי חשבינן ליה כנתנן חשביקיה הוי דעמו ליתן לנשיין אף לראשון מן
מיה שמע מינה שבתה כל נכסיה לתלמידיה ואין כל מתחלקת מן שתי כולם עמד חור בה
עמד איה חור חלה בשלשה ודחשינן ליה כנתנן אף כן לנשי דקדמיה קא לא אשתתא
לחורו ב מתנתה הראשון אם היה יכול ומשיקיה כשאלה מקנתן לראשון קא לא דעמו ל
הראשון ויתן לה למי דלי ויכול לנשי דקדמיה היינו מה ששיר מנכסיו שלא מן הנכס לראש
היה היתן לה נכסיו ויהי מתנת ש"ס כבולה חלה לנשי כנתנן לעד דעמו עמ מה שנתן לראש
ו"ס ויורקין ומקנתן לראשון ויכול למי וזה שיה כשהשדד בראשון ובימינה איה שיה ב
עקבדיה בש עריות וכתב לראשון נכסיו ולנשי כח כל נכסיו לראשון לא יאה לחירות
והיה ב הנכסיה הראשון כללם אלמנה דעמו עמ מה שנתן כבר לראשון ויתן לכל נשי
איה קנה: שבוש מובנת בלא חריון. לקמן בפרק השופטין ואקורין ממוס שלא היה מתנת
לגמור כי חלה הפקדו חלה בשביל צדקה זה המורד: כל שלשה ימים יבול חלה
השקפתיה ונראה אף חלה יכול לזכות ב חלה אפילו חור שחור זה אף שם הפקדו עליו
ולזכות מן הפקדו היינו בנמשע וכן אף יכול לקנות שלא נזהר מזה והיה מן ההפקדו לא נש חלה
הוא חלה אף חור פטור מן המשערה ואל יוכל אחר כן לנצל הפקדו כיון שצדק בזה אף חור
נלא עברו א' ימים כיון שזכה בזה הפקד אף ב חרה ומיחו ומינן לפרש הא דקדמי בסי
שן הפקדו מיה ממש הפקדו והינאן ואם חלה ב בחור א' ימים היה הפקדו קיים ואל וזה
השקפתו מן הפקדו ואל ממשותו ואל כל נכסיו מן ופטור מן המשערה ואל דלמדין
הן הפקד ער אחר שלשה לפטור מן המשערה אבז זה תקטו בכל הפקד שזינל לחזור חור של
זה ואל לחלוק מתורתו ויתן פטור מן המשערה מלי איהו חסמים בתקנתן וי"ל שיה איה של
מן ומדורו מן הפקדו וחור זה מר:

(א) ז"צ קמח; (ב) כמוצות
עא. [לקמן מח. ז"צ קלד].
(ג) [מוספתא מעשרות
פ"ג], (ד) [פ"ט ע"ט].
(ה) זס"א נוסף: כולן,

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה אלס חמור
רצו וכו' דמן המורה הויאל חמור
הפקד ללומר כמתנה שזכות וזכה
אע"ג דלא חמי לרשות וזכה
ודקשיא והואיל ומשהיה
(ט) ד"ה היינו טעמה וכו'
הלכך אמרו רבנן:

גליון הש"ס

גמ' בל הנודד. עי' לקמן
דף מו ע"ג צר"ן ד"ה ה"ד
ועי' צצ"ק דף קג ע"ג:

מוסף רש"י

מקצתן לראשון. ומתן
ונתן כולו לשני, ראשון
קנה. שהיה זה שיר והוא
מתנה דקדמי מתני
דמתנת שכיז מרע במתנת
מתנה גמורה היא, שני
לא קנה. כלל, דלא שיר
לעצמו כלום, והלכך אם
עמד חוזר (רשב"ם ב"ב
קמח:).

פירוש הרא"ש

[illegible]